



Kansainvälisyys kuuluu kaikille – selvityshenkilö Tuula Teeren raportti

Kaisu Piironen
OKM/KTLO

30.09.2019

Selvityshenkilön asettaminen

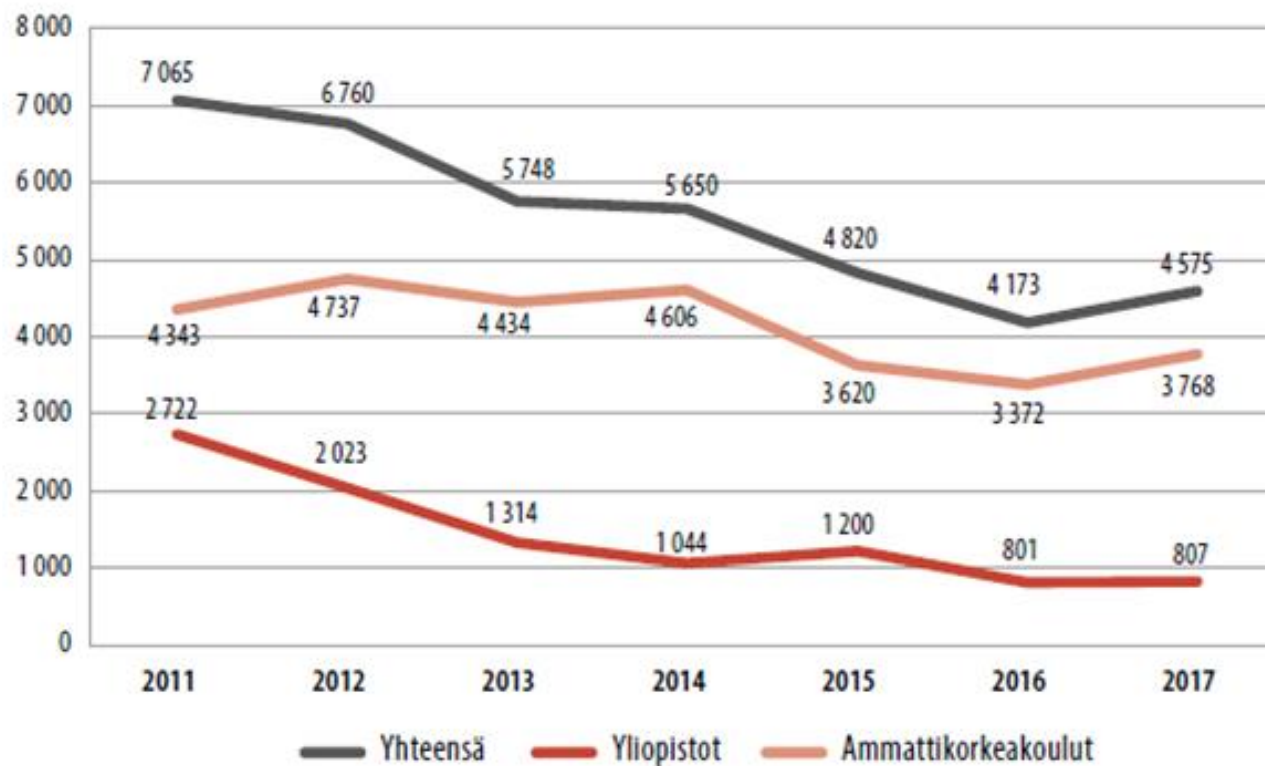
- OKM Päätös selvityshenkilön asettamisesta: kansainvälisen liikkuvuuden kaksinkertaistaminen koulutuksessa - jokaiselle mahdollisuus kansainvälistymiseen
- OKM asetti professori, presidentti Tuula Teerin Ruotsin Kuninkaallisesta Teknisten Tieteiden Akatemiasta selvityshenkilöksi 4.2.2019–8.4.2019 väliseksi ajaksi.
- Hallitusohjelman pitkän aikavälin tavoitteena on, että Suomi on vuonna 2025 avoin ja kansainvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas, hyvä maa. Yksi hallituksen tavoitteista on, että hallituskaudella koulutuksen ja tutkimuksen kansainvälisyys on lisääntynyt ja koulutusviennin esteet on purettu.

Selvityksen käytänteet

- Selvityksen tueksi laadittiin virkamiestyönä selvitys nykyisestä liikkuvuusjaksojen rahoituksesta, liikkuvuusohjelmista sekä oppilaitosten nykyisistä toimista liikkuvuuden vahvistamiseksi ja liikkuvuuden kannustamiseksi Suomessa.
- Toimeksiannon puitteissa haastateltiin oppilaitosten ja korkeakoulujen sekä liikkuvuutta rahoittavien tahojen edustajia sekä tutustuttiin kansallisiin ja kansainvälisiin asioita käsitteleviin selvityksiin
- Selvityksessä esiteltiin useita esimerkkejä hyviksi havaituista käytänteistä eri koulutusasteilla.
- Lista ei suinkaan ole kattava, monia muitakin hyviä esimerkkejä on eri puolilla Suomea.

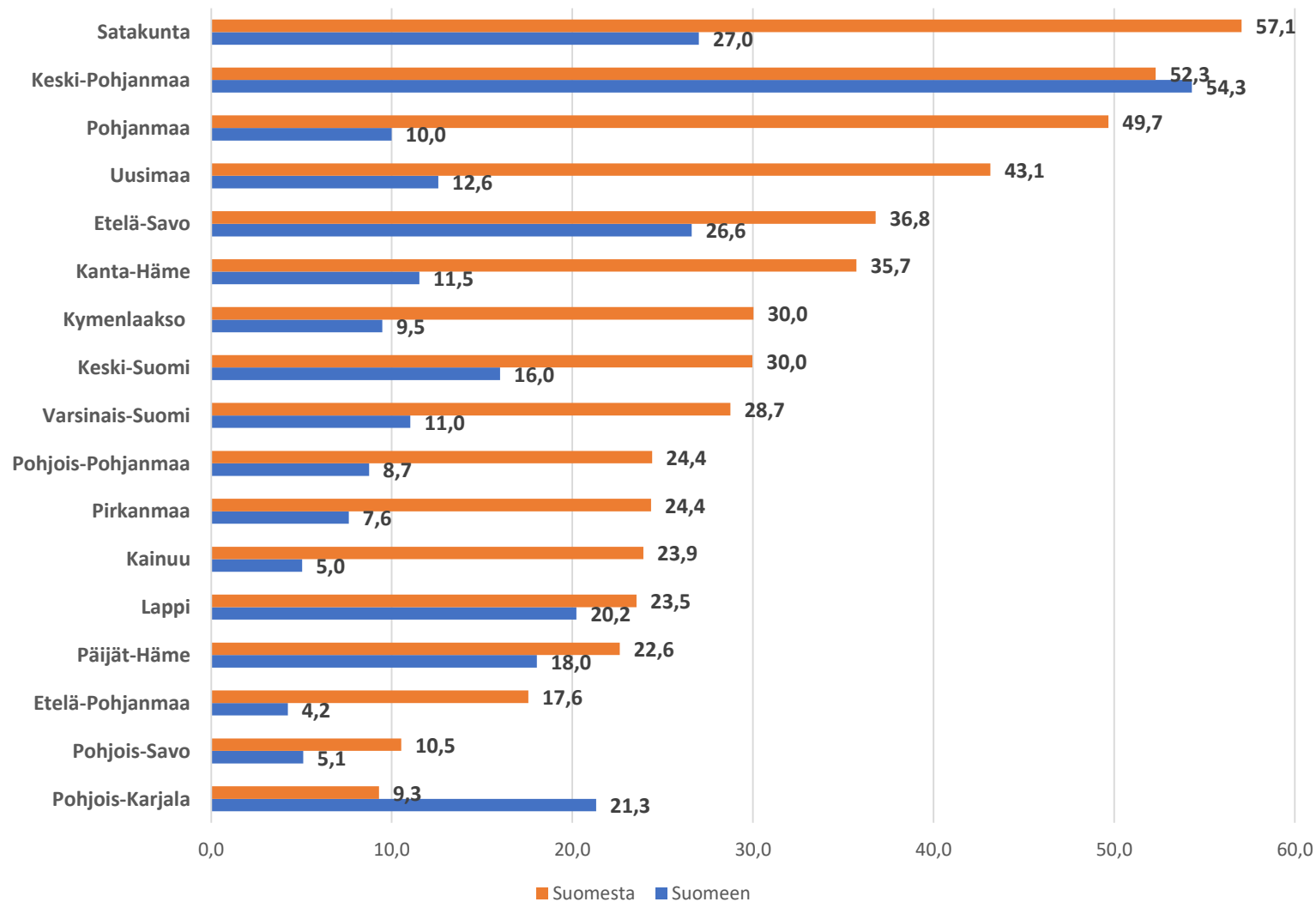
Selvityshenkilön asettaminen -taustaa

- Seuraavan EU:n ohjelmakauden (2021-2027) tavoitteena oleva Erasmus+ -ohjelman volyymin huomattava kasvattaminen antaa oppilaitoksille ja korkeakouluille resursseja kansainvälisyyden vahvistamiseen, mutta myös edellyttää vastaavasti oppilaitoksilta ja korkeakouluilta liikkuvuuden ja sitä tukevan kansainvälisen yhteistyön laajentamista.
- Erasmus -ohjelmassa vahvistetaan erityisesti perusopetuksen ja toisen asteen oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilökunnan liikkuvuus- ja kansainvälistymismahdollisuuksia. Erasmus+ -ohjelmassa tullaan panostamaan myös erilaisten virtuaaliyhteistyötä hyödyntävien yhteistyö- ja liikkuvuusmuotojen kehittämiseen.
- Olennaista on, että uudessa ohjelmassa on valmius reagoida ja toimeenpanna täysimääräisesti ensi vuosikymmenellä avautuvat, uudenlaiset teknologiset mahdollisuudet liikkuvuuden tueksi.

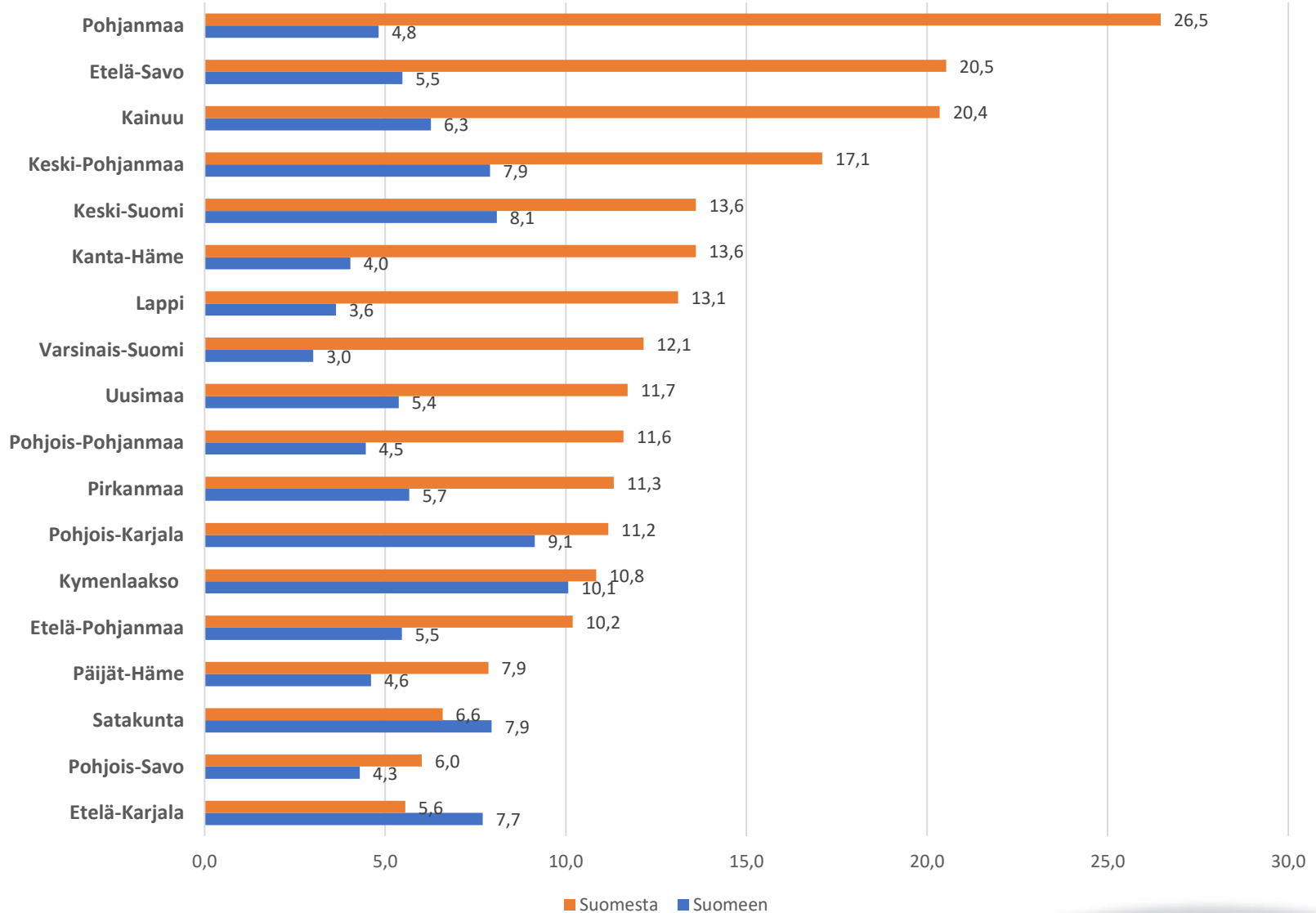


Kuvio 5. Korkeakouluopiskelijoiden ulkomaanjaksot (alle 3 kk) Suomesta 2011–2017
(Vipunen – Opetushallinnon tilastopalvelu)

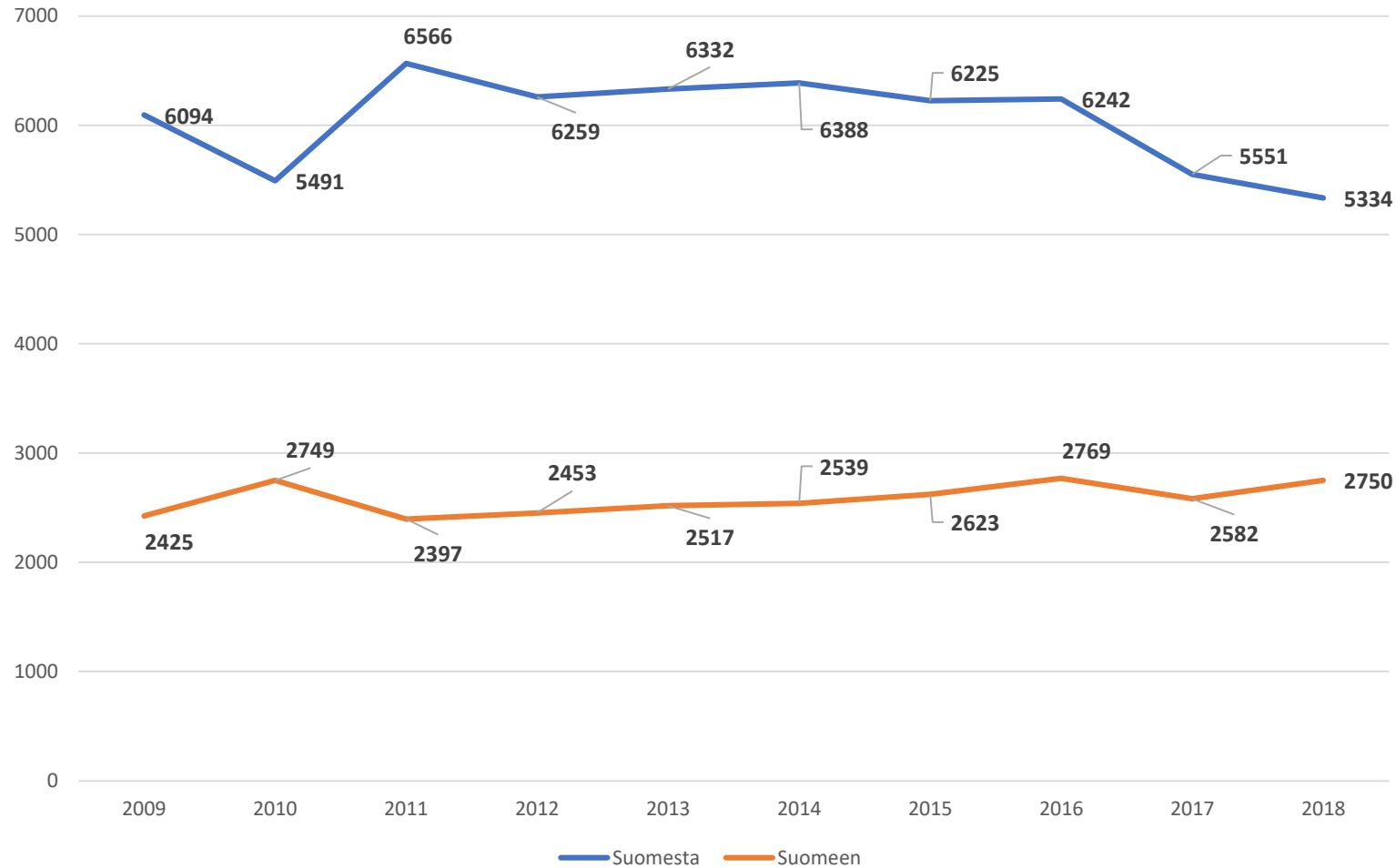
Liikkuvuus lukioissa maakunnittain suhteessa samana vuonna opintonsa aloittaneisiin lukuvuonna 2017-2018

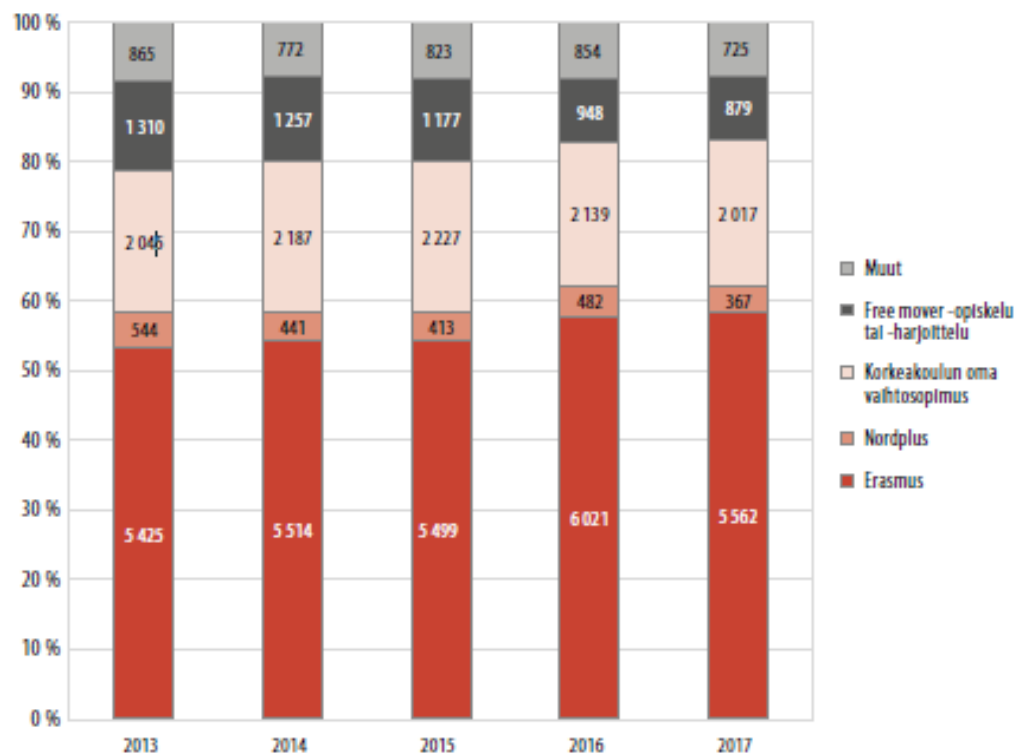


Liikkuvuus ammattioppilaitoksissa maakunnittain suhteessa samana vuonna opintonsa aloittaneisiin 2017



Opiskelijaliikkuvuuden kehitys ammatillisessa koulutuksessa 2009–2018





Kuvio 10. Ulkomaanjaksot Suomesta (vähint. 3 kk) liikkuvuusohjelman mukaan 2013–2017
(Vipunen – Opetushallinnon tilastopalvelu)

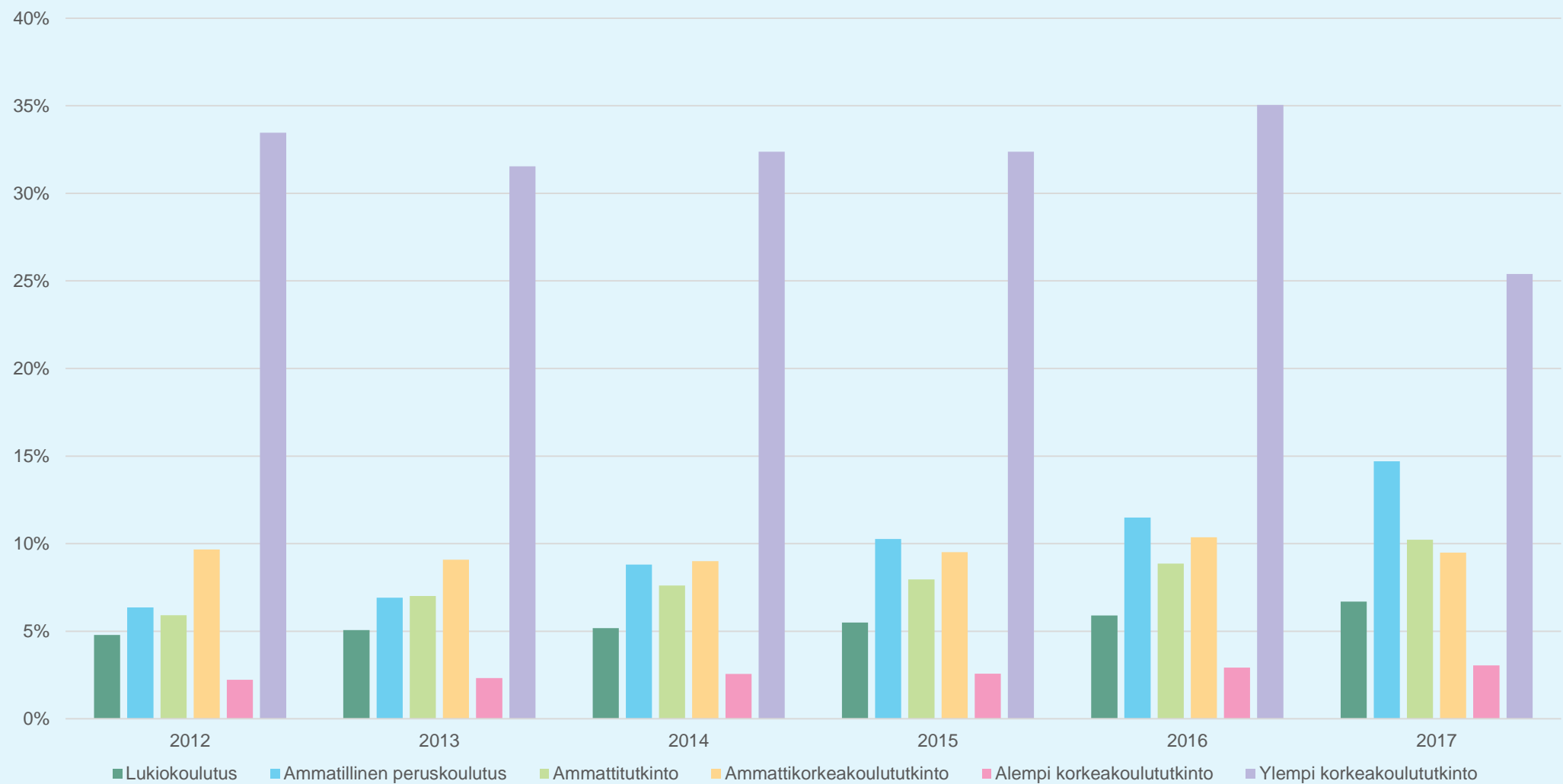
Suosituksset (1-4)

1. Kaikkien koulutusasteiden oppilaitoksilta tulee edellyttää kansainvälistymisen **strategia ja toimenpideohjelma**, joka ottaa huomioon kunkin koulutusasteen ominaispiirteet.
2. Kansainvälistymisen **tukipalveluja tulee lisätä**, erityisesti alemmilla koulutusasteilla, jotta vaihtoon osallistuminen olisi lähtijöille nykyistä helpompaa ja opetushenkilöstöä vähemmän kuormittavaa. Tukipalvelujen rahoitus tulee kytkeä osaksi oppilaitosten perusrahoitusta, joko tarve- tai tulosperustaisena.
3. Kansainvälistymisen erilaisista mahdollisuuksista ja rahoitusjärjestelmistä tulee koota **kansallinen tietopankki**, joka kattaa valtaosan kansainvälistymisen keinoista ja rahoitusmahdollisuuksista koulutusasteittain. Tietopankin kokoamiseen ja ylläpitämiseen tulee osoittaa riittävät resurssit.
4. Opettajien kansainvälistymisosaamista tulee laventaa lisäämällä **opettajakoulutuksen kansainvälistymiskasvatusta** sekä vahvistamalla opettajien kansainvälisiä liikkuvuusmahdollisuuksia ja täydennyskoulutusta

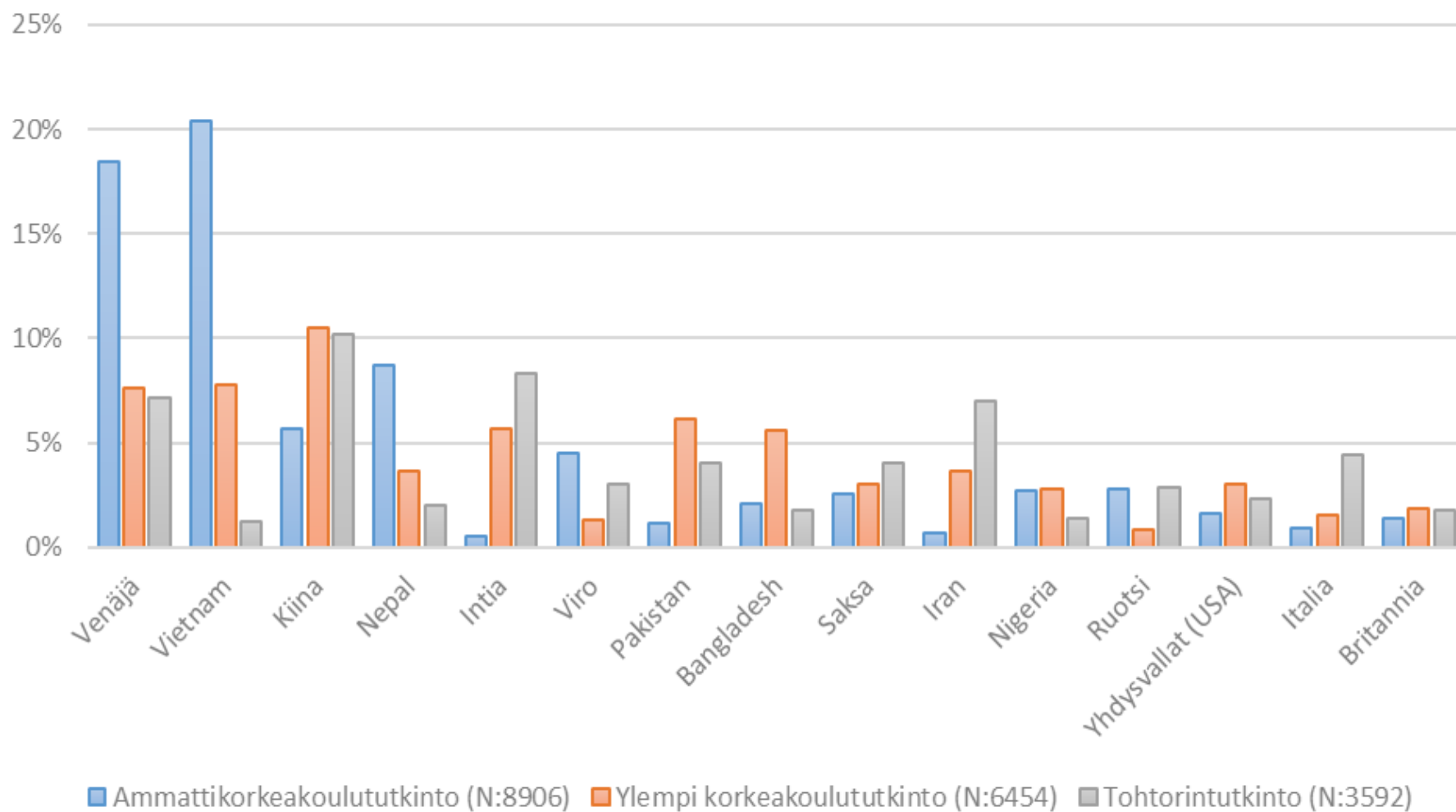
Suosituksset (5-8)

5. **Tarvehankintaisen kansainvälistymiskoulutuksen stipendijärjestelmän** perustamista tulisi harkita, jotta erilaisista taustoista tulevat ja toimintarajoitteiset opiskelijat saadaan kansainvälistymiskoulutuksen piiriin.
6. Syitä **poikien ja miesten vähäiseen osallistumiseen** ja laimeaan kiinnostukseen ulkomaan vaihtoihin tulee selvittää syrjäytymisuhan ehkäisemiseksi.
7. Ammatti- ja aikuiskoulutuksessa tulee ottaa huomioon opiskelijoiden **perhetilanne** sekä luoda heidän työnantajilleen kannusteita tukea ja mahdollistaa opiskelijoiden kansainvälinen opiskelu ja harjoittelu. Perheellisten opiskelijoiden kansainvälisyysrahoituksen tulee mahdollistaa myös perheenjäsenten osallistuminen.
8. **Yritystukia tulee kehittää** tukemaan myös erityisesti PK-yritysten kansainvälistymistä, johon opiskelija- ja harjoittelijayhteistyö on hyvä keino.

Vieraskielisten oppilaiden osuus kaikista uusista opiskelijoista 2012-2017



Kuvio 3. Ulkomaalaisten opiskelijoiden osuudet kansalaisuuksittain 2017



FINNISH PRESIDENCY IN EDUCATION AND TRAINING SECTOR

- Advancing Erasmus+ negotiations
- Fostering continuous learning
- Promoting future-oriented education
- Promoting investment in human capital
- Strengthening equity, equality and effectiveness
- Enhancing cooperation between education and research

EU2019.FI



Hyvä tietää

- Linkki selvitykseen: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-637-9>
- Kotikansainvälistymisen selvitys: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/161606>
- Vipunen: <https://vipunen.fi/fi-fi> twitterissä: @vipunenFI



**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE